

Työ- ja elinkeinoministeriölle

Lausuma työehtodirektiivin täytäntöönpanoa valmistelleen työryhmän mietintöön

Työryhmän mietinnössä ei ole kaikilta osin mahdollistettu direktiivin sallimassa laajuudessa työmarkkinaosapuolten oikeutta poiketa sääntelystä työehtosopimuksilla.

*Direktiivin 14 artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat sallia, että työmarkkinaosapuolet pitävät voimassa, neuvottelevat, tekevät ja panevat täytäntöön kansallista lainsäädäntöä tai käytäntöä noudattaen työehtosopimuksia, joilla luodaan työntekijöiden työehtoja koskevat **8–13 artiklassa** säädetyistä työehdoista poikkeavat järjestelyt, kunhan nämä sopimukset noudattavat työntekijöiden kokonaisvaltaista suojelua.*

Resitaalin 34) mukaan työmarkkinaosapuolten riippumattomuutta ja niiden asemaa työntekijöiden ja työnantajien edustajina olisi kunnioitettava. Työmarkkinaosapuolten olisi sen vuoksi voitava katsoa, että tietyillä aloilla tai tietyissä tilanteissa tässä direktiivissä säädetyistä tietyistä vähimmäisvaatimuksista poikkeavat säännökset ja määräykset ovat asianmukaisemmat tässä direktiivissä säädettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi voitava sallia, että työmarkkinaosapuolet pitävät voimassa, neuvottelevat, tekevät ja panevat täytäntöön tietyistä tämän direktiivin säännöksistä poikkeavia työehtosopimuksia, edellyttäen, että työntekijöiden suojelun yleistä tasoa ei alenneta.

Direktiivin tarkoituksena on nimenomaisesti sallia alakohtaiset poikkeukset direktiivin 8-13 artiklojen osalta. Työntekijöiden kokonaisvaltainen suojelu tulee huomioiduksi työmarkkinaosapuolten välillä tehdyissä alakohtaisissa työehtosopimuksissa direktiivin edellyttämällä tavalla.

Mietinnöstä ei ilmene, mistä syystä työehtosopimuksilla toisinsopimisoikeutta ei ole sallittu kaikissa direktiivin sallimissa tilanteissa.

Katsomme, että työehtosopimuksilla toisinsopiminen tulee sallia direktiivin sallimassa laajuudessa täysimääräisesti kaikkien niiden ehdotettujen lainsäädäntömuutosten osalta, jotka perustuvat direktiivin 8-13 artikloihin.

Mietinnössä työehtosopimuslakiin ehdotettavien muutosten osalta työehtosopimuksilla olisi työehtosopimuslain 13 luvun 7 §:ään tehtävän muutoksen perusteella sallittua sopia toisin työehtosopimuslain 2 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua velvollisuudesta antaa kirjallinen vastaus, kunhan järjestely kokonaisuudessaan turvaa vastaavat päämäärät. Työehtosopimuslain 2 luvun 6 §:n 2 momentin muutoksella implementoitaisiin direktiivin 12 artikla.

Työehtosopimuslain 2 luvun 19 §:ään ehdotettu muutos koskien pakollisen koulutuksen maksuttomuutta ja työajaksi lukemista perustuu direktiivin 13 artiklaan, joka kuuluu 14 artiklan mukaan sääntelyyn, josta jäsenvaltio voi sallia työehtosopimuksilla toisinsopimisen. Työehtosopimuslain 2 luvun 19 §:ää ei kuitenkaan ole mietinnössä sisällytetty työehtosopimuslain 13 luvun 7 §:n luetteloon sääntelystä, josta työehtosopimuksilla toisinsopiminen olisi sallittu. **Työehtosopimuslain 2 luvun 19 § tulee sisällyttää lain 13 luvun 7 §:n luetteloon**

Työehtosopimuksilla tulee niin ikään voida sopia toisin myös mietinnössä ehdotetusta TaL 30a §:n 1 ja 2 momentin mukaisesta vaihtelevan työajan sopimuksella työskentelevälle työntekijälle ilmoitettujen viiteaikojen ulkopuolella teetettävään työhön tarvittavasta suostumuksesta. Ehdotettu muutos perustuu direktiivin 10 artiklaan, jonka osalta voidaan 14 artiklan mukaisesti sallia työehtosopimuksilla toisinsopiminen. Mietinnössä ehdotetusti työehtosopimuksilla toisinsopiminen olisi sallittua TaL 34 §:n mukaisesti 30a §:n 3 momentissa työvuoron peruuttamisen yhteydessä maksettavasta korvauksesta ja peruutusajasta, kunhan järjestely kokonaisuudessaan turvaa työntekijöiden asemaa työvuoron peruuttamistilanteessa. ***Työehtosopimuksilla toisinsopiminen tulee olla sallittua koko TaL 30a §:stä.***

Katja Miettinen

Juha Raunio

Timo von Boehm